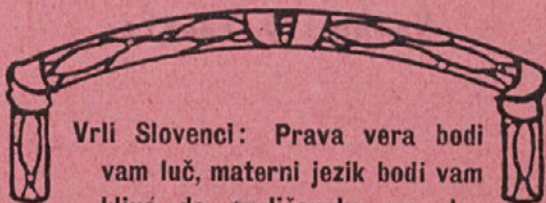

LETO XI.

ZVEZER 9.

Vrli Slovenci: Prava vera bodi
vam luč, materni jezik bodi vam
ključ do zveličanske narodne
omike. A. M. Slomšek.

NAŠ DOM

**GLASILO
SLOVENSKE MLADINE.**

MARIBOR, 1911

CIRILOVA TISKARNA.

Vsebina 9. zvezka:

	Stran		Stran
Pouk.		Društveni glasnik:	
Moje velikonočne misli	129	Šmarje pri Jelšah	142
Zabava:		Iz Vranskega	143
Maža za kugo. Konec	130	Slivnica pri Celju	143
Razgled po svetu.	139	Sv. Tomaž pri Ormožu	143
Orli:	139	Slov. kat. izobr. društvo Kres v Gradcu	143
Dekliški vrtec:		Listnica uredništva. Zreče: Dopis smo	
Dekleta pogum!	140	dobili 25. apr., ko je bil že list do zadnjega	
Dobra gospodinja	141	kotička poln. Prosimo potrpljenja. Ravno tako	
Kmečko dekle in pero	141	druge dopisnike in dopisnice. — Hoteli smo v	
Kaj muzika in ples koristita	142	tej številki skončati povest »Maža za kugo«	
		zato je ob koncu moralo marsikaj izostati.	

Nove knjige.

Obnovljeni vrtec, mladinska knjiga s slikami; cena vezani knjigi K 3. Dobiva se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani. Knjiga obsega 188 strani ter po-

daja mnogo lahkega, zabavnega in podučnega berila. Knjiga je kaj primerna za mladinska društva in zveze.

Naš Dom izhaja 1. in 15. vsakega meseca ter stane na leto 2 K, na pol leta 1 K, na četrt leta 50 h. — Uredništvo in upravništvo je v Cirilovi tiskarni, Koroške ulice 5, Maribor. — Sklep uredništva 25. aprila 1911.

Vsem mladeničem se toplo priporoča: „Zlata knjiga slov. Orlov“. Spisal Franc Terseglav. Cena vez. knjigi 2 K, broš. 1 K. Dobiva se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Knjižnica S. K. S. Z. v Mariboru, Koroška cesta št. 5, nudi svojim čitateljem najboljše spise slovenske književnosti. Odprta je ob četrtkih od 4.—6. ure zvečer, in ob nedeljah od 8.—10. ure predpoldan. Prosimo pa, da cenjeni čitatelji tudi knjige redno vračajo, da prihranijo sebi in nam stroške opominjevanja.

„Slov. Kat. izobr. društvo Kres“ v Gradcu

se nahaja sedaj v hiši društva sv. Marte Prokopigasse 12. I. Najbližnji vhod je skozi obok na Herrengasse mimo Glockenspiel-Bazarje. Društveni prostori so odprti vsak večer. Katoliški Slovenci in Slovenke, pristopajte k temu edinemu »Kat. ljudskemu društvu v Gradcu.«

== N A Š D O M ==

Štev. 9.

V Mariboru, 1. maja 1911.

XI. letnik.

Pouk.

Moje velikonočne misli.

Predragi slovenski mladeniči! Minoli so velikonočni prazniki. Kako svečano so peli zvonovi in pokali topiči na čast od smrti vstalega Zveličarja! In tudi vsa narava je nekako svečanostna, praznična; tudi narava poje veselo alelujo. Kdo bi pač mogel obtem veselju biti trd, ne da bi tudi sam prepeval z naravo veselo pesem aleluja, velikemu Bogu — človeku — svojemu rešeniku. Predragi mladeniči, tovariši prepevajmo tudi mi hvalne pesmi Stvarniku in Zveličarju človeškega rodu.

Veselo so torej prepevali zvonovi, na veliki praznik Gospodov, kjer je z lastno močjo vstal iz groba. Tudi moje srce je prepevalo hvalo in čast Večnemu; kajti tudi ono je občutilo tisto blaženost, ki jo izvabi vesela pesem aleluja. Po končani službi božji in slovesnem vstajenju sedim doma, in zatopljen v razne misli, vesele in žalostne. Hočem vam jih, dragi mladeniči, napisati; morda je kateri izmed vas mislil enako z menoj. Mislil sem na pravkar minoli postni čas, ki sem ga večinoma preživel v vinogradih. Marsikomu letos ni bilo delo tako veselo kot druga leta, ker je bilo manj pijače, a meni je bilo še veselejše, še prijetnejše, kot kedaj prej. Zakaj? Zaprjetneje, ker letos ni bilo tistega divjega in to, ker letos ni bilo tistega divjega in ostudnega vrišča v resnem postnem času; ni bilo toliko pretefov in pobočev, kot prejšnja leta, ko so se ljudje napili, da niso vedeli, kaj delajo in govore.

Dalje mi je prišel na misel tudi nesrečni šnops, ta črna kuga na Slovenskem. Predragi slovenski mladeniči! Naša sveta dolžnost je: braniti našo domovino pred njenimi sovražniki!

Najnevarnejši sovražnik, ki pokončuje dandanes naše ljudstvo, je alko-

hol, zlasti šnops. Celi rodovi ginejo vsled alkohola. Le pomislimo, koliko žrtev zahteva leto za letom alkohol samo na Ruskem! Torej, ako hočemo biti vrli branitelji naše mile domovine, moramo biti pred vsem trezni, ker le trezen človek moré kaj pametnega misliti in osnovati. Dobro bi bilo, da bi tudi mi, po vzgledu naših kranjskih bratov, pričeli abstinenčno in treznostno gibanje. Bodimo popolni abstinentje pri žganju in vsaj zmerni pri vjnu.

Res, malo težavno se je odvaditi kaki navadi, a kdor ima trdno voljo, premaga vse težave. Da bi se vjnu popolnoma odpovedali, vam sicer ne priporočam, ker je to v naših vinorodnih krajih skoro nemogoče. Vendar je pa tudi tu treba meje pijačevanja! Kako žalostno je, gledati ob nedeljah popoldne mladeniče, vračajoče se iz krčem, kako se opotekajo od enega jarka do drugega, spodtikajo se ob vsak kamen na cesti. Koliko dobrega bi ti fantje lahko storili, ako bi, mesto da popivajo, obiskovali naša izobraževalna društva, in se udeleževali mladinskih poučnih sestankov ali doma kaj pametnega brali. Marsikaka kronica bi ostala v žepu; glava bi ostala zdrava, srce bi bilo polno pravega srčnega veselja, razum bi bil pa vedno bister. In ko bi se vračali domov, bi noben kamen na cesti ne bil v nevarnosti, in tudi cesta bi bila dovolj široka, da bi jih lahko več vstric korakalo.

Še žalostneje je pa gledati dan na dan natlačene žganjarne, kjer se zapravlja zdravje in premoženje, uničuje telo in pogublja duša. Zapravlja se zdravje. „Saj ni res,“ bo rekel kdo, „požirek žganja da moč, da se lažje dela!“ In ravno to ni res; žganje telo najbolj uniči in ga stori nesposobno za vsako težje delo. Akoprav se iz početka zdi, da je po par požirkib člo-

vek bolj močen, se vendar kmalu pokažejo posledice: moči pešajo od dne do dne, dokler telo čisto ne obnemore. Dalje treba pomisliti, koliko duš se pogubi po teh beznicah. Kar sree se trga poštemu slovenskemu mladeniču, kadar mora poslušati grozne kletvice in pridušanja od žganja pijanih nesrečnikov. Koliko se jih ravno v pijanosti pregreši zoper pravnost? Oh, ko bi se število teh skrčilo vsaj na polovico! Zatorej, predragi mladeniči, in tudi dekleta, napnimo vse naše moči, da se omeji pijančevanje, žganja pa sploh ne pijmo nič. Zlasti le-tos, ko je malo vina in moramo delati

po vinogradih, na njivah in travnikih, in nas bodo silili s tem strupom, se moramo popolnoma odpovedati, ako hočemo sami sebi dobro in ako hočemo postati značajni in krepki slovenski mladeniči in dekleta ter koristiti svoji mili slovenski domovini. Da se bode te pa bolj pogumno bojevali zoper „šnops“, vam v tolažbo povem, da ga jaz že več kot dve leti nisem niti pokusil, a vendar nisem nikdar pozelel po njem, čeprav bi ga bil lahko popil, kolikor bi hotel.

Le pogumno za meno! v boj zoper šnops!

Radoslav Posavski.

Zabava.

Maža za kugo.

Povest iz Florence iz šestnajstega stoletja. — Poslovenil J. R. — Deseto poglavje. Konec. Pobilšan.

Peretti prihiti brez odloga. Plemiča najde v postelji.

„Kaj Vam je, gospod?“ ga hitro vpraša.

„Peretti,“ odvrne bolnik z velikim naporom, „videl sem moža, ki je umrl za kugo, in sem se grozno prestrašil. Bojim se, da sem tudi jaz okužen.“

„Pomirite se, gospod, le ne obupati. Ne bo tako hudo. Z božjo pomočjo bo že zopet vse dobro.“

Peretti uredi takoj vse potrebno. Predno se poslovijo, mu poda bolnik svojo suho in vročo roko.

„Hvala vam, Peretti,“ pravi bolnik. „Pridite kmalu zopet; če Vas vidim, mi je takoj veliko boljše.“

Bolezen, ki se je lotila mladega plemiča, ni bila sicer kuga, pač pa nevarna vročica. Ko se vrne zdravnik čez nekoliko ur, se bolnik ne zaveda več.

Peretti zapove služabnikom, da se ne smejo niti za trenotek oddaljiti od gospoda; njim se ni treba bati, ker vročica ni nalezljiva, pač pa je gospod prav v nevarnem položaju.

Več dni že mine, pa Karolova bolezen je še vedno na isti stopinji. Samo za nekaj trenotkov se mu včasih povrne zavest.

Četrtega dne se vzbudi bolnik iz dolgega spanja in odpre oči ter kmalu spozna zdravnika, ki stoji ravno ob njegovi postelji. Peretti vidi, da hoče Karol govoriti, mu ukaže, naj bo tiho.

„Bodite mirni, gospod,“ ga opominja, „nevarnost je mimo, a samo mir, mir!“

Čez nekoliko dni okreva Ferroni že toliko, da lahko zapusti posteljo za nekoliko trenotkov.

Vkljub temu obišče Peretti še skoraj vsak dan Ferronija ter se večkrat pogovarja z njim o različnih stvareh. Kmalu opazi zdravnik, da Karol še ni tako popačen, kakor je mislil. Čeravno je radi slabe tovarišije pravno padel, ima vendar dobro sree. In to stran njegovega značaja hoče Peretti uporabiti, da bi pridobil plemiča za rednejše življenje.

Pri tem njegovem blagem namenu pa ga zelo ovira pravi satan v človeški podobi, ki mu hoče uničiti vse, kar je že dosegel z velikim trudom.

Pavel se ni zglasil pri svojem prijatelju, dokler je bil ta še v veliki nevarnosti, komaj pa izve, da mu je že boljše, ga pride takoj obiskat.

„Ali te ni sram, Karol,“ ga zasmehuje Cattani, „da se kar naenkrat zopet plaziš h križu? Ti si mi postal celo redovnik. Mogoče ti bo pa, dal zdaj Peretti tem rajše svojo hčerko za ženo, ko bo videl, kako priden in pobo-

žen si postal. Želim ti mnogo sreče k tvojemu nazadnjaštvu. Le tako naprej, čez nekoliko tednov dobiš kuto, in ime- novali te bomo brat Pust.“

Karola te besede zelo užalostijo.

„Pusti me pri miru,“ mu odgovori nevoljen, „nisem še toliko okreval, da bi se lahko prepiral s teboj. Če ti pa povem, da se rad zabavam s Peretti- jem, da si kratim čas, potem vendar nimaš pravice, me zasmehovati. Nisem nekak svetohlinec, in tudi nočem po- stati redovnik — toda tako, kakor sem živel doslej, ne bom več. Ali veš, za- kaj sem tako nevarno zbolel?“

„Ne, nihče mi ni povedal,“ odvr- ne Pavel. „Radoveden sem, le povej mi.“

Ko sliši Cattani o Kosrimovi smr- ti, ga strese po celem telesu in hipo- ma unolkne, oči pa povesi k tlom.

„Res huda smrt je to,“ reče čez nekaj časa. „Kdo bi si bil mislil, da bo Jud tako končal!“

Pavel postaja vedno bolj redkih be- sedi, in kmalu se poslovi.

Smrt Mošeha Kosrima ga je vid- no pretresla. Toda kmalu se otrese tu- robnih misli, kakor nekateri ljudje, ki delajo zdaj pa zdaj najlepše sklepe in načrte, v prihodnjem trenutku pa že pozabljajo na nje.

Nekega dne pride zopet obiskat svojega prijatelja, ki je sicer že popol- noma zdrav, pa na nasvet Perettijev še ne gre iz hiše, ker kuga še vedno hudo razgraja in zahteva vsak dan novih žrtev.

„Prijatelj,“ začne Pavel po krat- kem uvodu, „nekaj važnega ti moram povedati.“

„Kaj pa takega? Kak dogodek na dvoru?“

„Najprej te vprašam jaz: Ali si že našel kako pot, po kateri bi se rešil iz svoje denarne zadrege?“

„Kako smešno vprašanje! V kaki zvezi je pa to z novico, ki mi jo hočeš povedati?“

„O v zelo ozki zvezi, mogoče bolj, ko si misliš. Kajti če še res kaj upaš na Floro, potem si izdan.“

„Zakaj?“

„Flora Peretti vstopi v samostan svete Barbare.“

„Kaj mi ne poveš!“ odvrne Karol iznenaden in njegov glas se zelo tre- se.

„In ti res ne veš ničesar o tem?“

„Ne, niti črkice ne.“

„Vidiš, tako zvesto je prijateljstvo tvojega zdravnika,“ ga zopet zasmehu- je Pavel. „Če bi bil on res tako pe- šten in odkritosrčen, bi ti bil to goto- vo povedal.“

„To je sicer res,“ pravi Karol. „Pa kdo ve, kakšni razlogi so ga pri- vedli do tega. Ne smemo vsega pre- sojati tako, kakor se vidi na prvi pe- gled.“

„Ti mi govoriš iz srca. Pri Peret- tiju je ravno tako. Njegova plemenit- ost ni v resnici taka, kakor se vidi. Jaz mislim, da je velik hinavec.“

„To gotovo ni,“ ga zavrne Karol odločno, „akoravno me boli, da me ni obvestil o namenu hčere.“

Ko Ferroni še govori, se sliši sko- zi odprto okno glas zvona.

„Poslušaj!“ pravi Pavel, „kaj je to? To je vendar znamenje, da nekje gori.“

Oba hitita k oknu in gledata na vse strani, pa ne vidita nikjer dima, pač pa vidita, kako hitijo ljudje po u- licah proti pogorišču.

„Kje le gori?“ vpraša Karol raz- burjen. „Pojdi, Pavel, spremljaj me, jaz hočem videti, kje gori. Ogenj mo- ra biti velik, ker zvon ne neha klicati.“

„Karol, ne smeš se tako razbur- jati,“ ga opominja Pavel, „komaj si o- kreval, pa se hočeš že zopet podati v nevarnost.“

Toda Karol ga ne posluša, ampak da na glavo klobuk in je pripravljen, iti od doma, danes prvič po svoji bo- lezni.

Oba prijatelja se pridružita ostali množici, ki hiti proti pogorišču.

„Kje pa gori?“ vprašata nekoliko ljudi, ki hite mimo.

„Ne vemo prav natančno,“ se gla- si odgovor. „Pravijo, da pri zdravni- ku Perettiju.“

Glasi jak se sliši iz Ferronijevih ust.

„Pri Perettiju!“

„Kaj pa je na tem,“ odvrne Pavel.
„Ali si že pozabil na svoje sovraštvo, prijatelj?“

„Pavel, o tem ni sedaj niti govora več,“ odgovori Karol.

„Upam, da ne govoriš resno, sicer te ne spremljam dalje.“

Pavel takoj obstoji.

„Kaj vendar misliš,“ ga vpraša Karol začuden. „Pojdi, sedaj ni časa za šale.“

„Gotovo, jaz se ne šalim,“ odvrne Cattani. „Obljubi mi, da boš sovražil Perettija, kakor poprej, če ne, gresta najina pota od zdaj naprej narazen.“

„Pavel!“ zakliče Ferroni žalostno. „Kaj ti je vendar prišlo kar nenadoma.“

„Kar sem zakrival že dolgo z največjim naporom. Jaz sovražim Perettija iz dna duše, in le s težavo sem to zakrival pred teboj, da bi videl, kako dolgo boš še norel.“

Žalosten uvidi Ferroni, da bo Pavel njegov hud sovražnik. Vendar mu reče:

„Pavel, še vedno ne morem verjeti, da ti tako sovražiš Perettija. Jaz sem spoznal, da je blaga duša...“

„Ti torej nočeš...?“

„Ne, Pavel, ti si krivičen in nespameten v svojih zahtevah.“

„Potem pa pojdi, izdajica,“ siče Pavel besno. „A spominjal se me še boš.“

S temi besedami zapusti Pavel prijatelja, ki gleda žalostno za njim in potem hitro nadaljuje svojo pot.

Bolj ko se bliža Karol kraju, kjer gori, tem več ljudi dohaja. In ko pride blizu pogorišča, ne more več nikamor. Hoteč se za gotovo prepričati, kje gori, vpraša to vnovič.

„V Perettijevi hiši,“ mu odgovore.

„Sveta devica!“ zaječi Karol.

Nihče ne ve povedati, kako je nastal ogenj. Nekateri trde, da je nastal v prtiličju v laboratoriju, drugi zopet, da je zažgala zlobna roka.

Karol sliši ta ugibanja le na pol. Z grozo gleda, kako se vali črn dim nad strehami proti nebu, vendar plamena ne vidi, ker je Perettijeva hiša še precej daleč.

Ogenj je nastal na nerazumljiv način, in sicer ne v laboratoriju, ampak na dvorišču, kjer so bile shranjene različne gorljive snovi. Ogenj se je širil silno hitro in je segel že nad hišo, predno so to opazili njeni prebivalci.

K nesreči pa še Perettija ni bilo doma, ko je izbruhnil ogenj. Flora in stara služkinja sta sicer klicali na pomoč, pa predno so prihiteli ljudje in se je oglasil zvon, se je ogenj že grozno razširil.

Ljudje silijo Perettijevo hčer, naj zapusti hišo, a ona se vstrajno brani: „Ne prej, dokler se ne povrne oče.“

Na ulici pa stoji že cela vrsta ljudi, ki podajajo drug drugemu posode z vodo in gasijo ogenj ali močijo sosednje hiše, da bi jih ubranili požara.

Peretti je bil med tem pri nekem bolniku. Ko izve, da gori njegova hiša, hiti brž domov, bolj v skrbi za hčerko, ko za svoje imetje. A tukaj ne more naprej, ker je toliko ljudi na ulici, ki pa večinoma le gledajo in vpijejo, mesto da bi gasili.

„Napravite prostor, za božjo voljo! Ljudje, naredite prostor! Jaz sem Peretti! V moji hiši gori! Bog, moja hči! Moja Flora!“

Toda množica se ne gane, ali pa ne dovolj, da bi lahko prišel hitro Peretti skozi.

Zdaj pa zapazi obupani oče postavo Karola Ferronija, ki tudi ne more ne naprej, ne nazaj.

„Gospod,“ zakliče Peretti mlademu plemiču, „za božjo voljo, pomagajte mi!“

Ferroni se presenečen ozre.

„Jezus, Vi ste, Peretti!“ zavpije Karol tako glasno, da se vsi okoli stoječi ozrejo nanj.

„Pomagajte! Pomagajte!“ kriči Peretti. „Pojdite naprej, Ferroni! Moj otrok, moja hči!“

Sedaj pride Karolu nekaj pametnega na misel.

„Prostor!“ zapove s krepkim glasom, tako, da ga lahko slišijo daleč na okrog. „Prostor za gospođa Perettija! On pride od okuženca!“

To povelje vpliva naravnost grozno. Kakor razburkano valovje se razlega glas:

„Naredite prostor za zdravnika Perettija! Okuženec!“ kriče drugi, ki so besede Ferronijeve sicer slišali, a ne prav razumeli.

„Okuženec! Okuženec! se razlega med množico. A ta klic napravi še večjo zmešnjavo. Grozna gnječa nastane. Ženske padajo na tla ter kličejo na pomoč, otroci jokajo, možje pa suvajo okoli sebe, da bi prej ušli iz te gnječe. Perettija samega skoraj poderejo na tla, a Ferroni ga brani z lastnim telesom ter vpije skoraj neprenehoma:

„Prostor za Perettija! Bodite mirni! Ni nikake nevarnosti!“

Vsled pogumnega obnašanja Ferronijevega se polagoma pomiri množica, mnogo jih spozna zdravnika Perettija.

Vendar stane še mnogo truda, predno dospje Peretti do svoje hiše. Sedaj se začnejo zanj še-le prave muke, kajti od vseh strani ga opominjajo ljudje, naj hiti.

„Naprej, naprej, Peretti!“

„Vaša hčerka je v goreči hiši!“

Že več oseb je poskusilo, priti v hišo, a gosti dim jih ne pusti naprej.

„Moj otrok! Moja Flora!“ zavpije Peretti ter hoče vdreti v goreče poslopje, iz katerega se vali gost, smrdljiv dim.

„Ostanite, Peretti!“ zavpije Ferroni ter ga potegne nazaj. „Pustite mene!“

In predno mu more kdo zabraniti, izgine v hiši.

„Izgubljen je! Izgubljen je!“ kriči množica.

Peretti se zgrudi obnemogel na tla, nič več ne ve, kaj se godi okoli njega.

Med tem dospje Ferroni vkljub dimu, ki ga hoče zadušiti, srečno v notranji del hiše. Nepopisna vročina ga obdaja, ki mu posmodi vse lase. Tudi stopnice že gore in pokajo. A Karol se priporoči Bogu ter skoči pogumno na prvo stopnico; vse poka, in Karol se boji, da se bodo podrle, predno bo prišel do Florine sobe. In res! Komaj

odmakne nogo od zadnje stopnice, zagrmí in zaprasketa, in stopnic ni več.

V tem trenutku je pa Karol že v sobi. Ne upa si klicati, da se ne bi zadušil, ampak išče z rokami in nogami, kje bi kaj otipal.

Kar nenadoma zažene z nogo ob dvoje skupaj ležečih trupel, hitro se pripogne ter pobere eno, ne da bi vedel radi dima, kdo da je, ter je zanese k odprtemu oknu, kjer lahko odhaja dim na prosto.

Sedaj šele spozna, da drži v rokah služkinjo. V skrbeh, da bi prišel prepozno, beži nazaj po Floro ter jo prinese z zadnjimi močmi k oknu. Množica zapazi Ferronijevo postavo pri oknu in ga sliši klicati:

„Ljudje! Poletvah hitro k oknu!“

Hitro postavi nekoliko možestvo k zidu ter spravijo s Ferronijevo pomočjo nezavestna trupla na tla. V lice je čisto črn, lasje zažgani, na nogah pa ima opekline. Ljudstvo pa mu začne ploskati in vsklikati:

„Dobro! Izvrstno! Živijo! Živijo!“

Tako mu kličejo vsi vprek. Ferroni pa se zgrudi v istem trenutku, ko dospje do zadnjega klina, nezavesten na tla. Njegove moči ga popolnoma zapuste.

Vpitje in glasno ploskanje pa spravi Perettija zopet k zavesti.

„Vaša hči je rešena!“ mu veselo kličejo.

„Kje? Kje?“ jeclja Peretti in gleda okrog sebe. „Ali živi? Flora! Flora!“

Peljejo ga v sosednjo hišo, kamor so spravili Floro, staro služkinjo in plemiča.

Perettijeva hči je bila samo malo omamljena, seda je že zopet pri zavesti. Samo Leonarda in Ferroni ležita še popolnoma nezavestna. Ko zagleda Peretti svojo hčer, zakriči od veselja:

„Kje je rešitelj, da se mu zahvalim? Kje je?“

Njegove oči se ozirajo po postelji, kjer leži Ferroni kakor mrtev. Peretti hiti pomagat možem, ki skušajo spraviti Ferronija k zavesti. In res! Čez nekaj časa že začne počasi dihati.

„Rešitelj mojega otroka! Hvala ti! tisočkrat hvala!“ kliče Peretti ter poljublja Karolu roke in čelo.

Vsem okoli stoječim priteko solze, tako so ginjeni. Ko se sedaj sliši vest, da je tudi stara, zvesta služabnica prišla k zavesti, tedaj je Perettijevo veselje tem večje. V tem trenutku pozabi čisto, da razgraja zunaj ogenj in mu uničuje njegovo imetje.

A tudi v tem oziru ima nebo usmiljenje. Po hudem naporu se posreči ljudem, pogasiti ogenj. Samo laboratorij in spodnje sobe so zgorele, a prostor, kjer je imel Peretti železno skrinjo z denarjem, je bil le malo poškodovan.

Kako pa je sploh nastal ogenj? Caprano, ta lopov, se je vtihotapil v hišo in zažgal. Podkupil pa ga je maščevalni Pavel.

A nihče ni o tem niti slutil.

Ednajsto poglavje.

Jetniki.

Pavel Cattani bi skoraj počil od jeze, ko izve, da se je njegov načrt, pogubiti Perettija, zopet ponesrečil. Njegova jeza pa postane še večja, ko izve, da je ravno Karol, njegov nekdanji prijatelj, pripomogel, da se je njegov načrt izjalovil. Ta propadli človek hitro iznajde nov načrt, da se maščuje; a tokrat hoče pogubiti ne samo Perettija in njegovo hčerko, temveč tudi Ferronija.

Drugega dne po požaru pri Perettiju se napoti ta s svojimi k prijatelju, pri kojem lahko tako dolgo ostane, da mu popravijo najeti delavci hišo. Ta prijatelj je Marko Torre, pri vseh so-meščanih jako priljubljen starček. Samo na dvoru ga sovražijo, ker je zelo svobodoljuben, ravno tako, kakor ga čislajo meščani.

Kakor hitro izve Cattani, da stane Peretti pri Torreju, gre takoj k vojvodi.

Aleksander Medici, vojvoda toskanski, je imel pokvarjeno srce vkljub temu, da je ljubil umetnost in znanost. Proti Florentincem je bil strog, ker so mu predbacivali njegovo zapravljivo življenje in ga sovražili, ker je hotel vsako njihovo svobodno gibanje

takoj zatreti. Aleksander je bil pravi tiran, in ko bi se ne bal kake vstaje, bi gotovo kazal še bolj svojo strogost.

Aleksander je občeval vedno le s svojimi najzvestejšimi privrženci, ki so pa imeli vojvodo tako v oblasti, da so ga lahko vodili, kakor so hoteli.

K tem vojvodovim ljubljencem se je štel tudi Pavel Cattani. Tudi Karol Ferroni je bil med temi izvoljenci, a koravno je Aleksander njega kakor tudi druge njegove tovariše pri igri pošteno „obral“.

Vojvoda Aleksander je namreč kaj rad oskubil kakšnega bogatega plemiča že zaradi svoje lakomnosti in pa, ker je vedno rabil denar za svoje razbrzdano življenje.

Pri tem vojvodi torej vstopi Pavel.

Aleksander, mlad mož, lepe, vitke postave, ni videti danes nič kaj posebno dobre volje. Čelo ima nagubano, izpod katerega mu gledajo jezne oči.

Ko vstopi njegov ljubljenc, vzdigne počasi glavo ter ga malomarno pogleda. Pavel se globoko prikloni in obstoji nekaj korakov pred njim.

„Mislim sem, da te je že kuga zela,“ ga nagovori Aleksander. „Kje pa si bil toliko časa, Pavel? Več dni je že preteklo, odkar sem te videl pri moji igralni mizi.“

„Oprostite, blagi vojvoda,“ odvrne Pavel, „imel sem mnogo posla; klicala me je dolžnost do mojega prijatelja.“

„Kaka dolžnost?“

„Bolnike obiskovati, grešnike spreobračati,“ mu odvrne Pavel in se zlobno reži.

„Grešnike spreobračati?“ ponovi vojvoda in se smeji ravno tako. „Vendar nisi začel pri samem sebi?“

„Bog obvari, moj blagi vojvoda! meni se ne mudi tako. Sicer sem pa jaz tak nepoboljšljiv grešnik, da si niti ne upam misliti na poboljšanje. Potem pa imam tudi premalo časa za tako pobožnost. To opravljam raje najprej pri drugih.“

„Pri drugih?“ ga vpraša Aleksander ter naguba čelo. Misli si namreč, da misli Cattani na tihem namigavati na njega samega.

„Imam prijatelja, dragega prijatelja“

telja, "odgovori Pavel, „in s tem sem imel v zadnjem času mnogo opravka. Hudo je namreč zbolel, in prišel je k njemu zdravnik Peretti ter ga zdravil; ozdravil ga je res, a zmešal mu je glavo in srce popoluoma. Saj veste, visokost, kako napravi to Peretti. Toliko časa govori, dokler mu ne verjamejo ljudje, in ker ima dober jezik, jih hitro pridobi za se. Mojemu prijatelju je vtepel veselje do redovništva ter ga napravil na pol svetnika. In ta je bil prej eden izmed najstrastnejših naših privržencev.“

„Kdo je torej ta odpadnik?“ ga vpraša Aleksander.

„Karol Ferroni.“

„Kaj? . . .“

Aleksander skoči s stola. Oči se mu čudno leskečejo.

„Tako je, kakor sem Vam povedal, visokost,“ ponovi lopovski Cattani, ki komaj prikriva škodoželjen smeh.

„Pa kako je vendar to mogoče? Razloži mi to, Pavel! Za Boga! Peretti je vendar moral mladeniču začarati srce.“

„Peretti sicer ne, pač pa njegova hči Flora.“

„Njegova hči? Aha, sedaj razumem. In Ferroni se je njej na ljubo poboljšal?“

„Pa mu vendar ne bo nič pomagalo,“ zatrdi Pavel. „Flora hoče iti v samostan in neumni Ferroni si lahko obliže prste.“

„Ha, ha, ha,“ se smeje vojvoda na ves glas. „Pa ga še nisi izpreobrnili, Pavel?“

„Ne samo da ga nisem izpreobrnili, ampak Ferroni je zabredel še celo globokeje. Niti ne zmeni se več za mene; postal je moj največji sovražnik.“

„To mi je iz srca žal,“ odvrne Aleksander. „Mogoče bi se pa vendar dal spametovati, če bi ravnal ž njim prav prijazno.“

„Jaz ne prevzamem več te naloge. In sedaj še tem manj, ker občuje Karol s Perettijem, kakor z lastnim očetom, in odkar se je naselil Peretti v hiši Marka Torreja.“

Aleksander se tej zadnji novici silno začudi.

„Peretti stanuje pri Marku Torreju?“ ga vpraša neverno.

„Ali še ne veste, blagi gospod, da je uničil včeraj požar velik del zdravnikove hiše?“

„Ničesar ne vem,“ zagotovi Aleksander ter mu pove, naj mu pripoveduje obširno cel dogodek. Pavel ustrežuje vojvodovi želji, a ne črhne niti besedice o junaškem činu svojega nekdanjega prijatelja. Zakaj tudi? Njegov namen je vendar, naslikati Karola v najslabši luči; in samo besedica o tem junaškem, smrtno nevarnem činu, bi mu prekrizala vse njegove načrte.

Vojvoda ga pazljivo posluša. Pavel pa obrne z veliko spretnostjo pogovor zopet na razmerje med Perettijem in Markom Torrejem.

„Visokost, Vi poznate Torreja in njegovo mišljenje. Ko sem izvedel, da je Peretti pri njem, sem si takoj mislil, da ne more biti vse v redu; in res se mi je posrečilo izvedeti od Torrejevega podkupljivega služabnika, da njegov gospod in pa Peretti . . .“

Nenadoma pa prenehia mladi mož, da bi tem bolj povečal vojvodovo pozornost.

„Zakaj ti zastaja beseda?“ ga vpraša Aleksander nevoljno.

„Ne upam si vsega povedati,“ prizna Pavel.

„Ne upaš si? Zakaj si pa potem začel?“ zakliče vojvoda krepko. „Zapovem ti, da takoj nadaljuješ!“

„Visokost, pa naj bo. Gre se za Vaše življenje — Peretti in Torre sta se zarotila zoper Vas in . . . Karol — ah, da moram to praviti — bi naj izvršil to črno hudodelstvo.“

Kakor okamenel gleda Aleksander Cattanija.

„Zarota? Proti meni?“ zamrmlja. „Govoriš resnico, Pavel?“

Prilizovalec naredi žalosten obraz.

„Če dvomite, visokost,“ pravi razžaljen, „potem nisem hotel ničesar povedati.“

Aleksander divja vznemirjen po sobi. Misel na zaroto ga je stresla. Za časa njegove vlade so odkrili že več

zarot, zato je mislil, da ga vedno obdajajo bodala in strup. Veliko meščanov je že poginilo v ječah in pod rabljevimi mečem, ki so se zarotili zoper vojvodo, ali ki so bili vsaj obdolženi tega zločina.

Vojvoda obstane pri oknu, s katerega se mu je nudil krasen razgled na vrt.

Nenadoma pa se obrne k svojemu ljubljenu.

„Hvala ti lepa za tvojo zvestobo. Jaz ti jo bom že znal povrniti.“

„Eno prošnjo še imam, milostni gospod.“

„Rad ti dovolim vse, samo povej!“

„Ne povejte nikomur, da sem Vam naznanil to zaroto jaz. Saj veste, visokost, da imata Torre in Peretti veliko privržencev med preprostim ljudstvom in meščani. Niti vinarja bi ne dal več za svoje življenje, če bi se zvedelo.“

„Dobro, da si me spomnil na to,“ ga prekine vojvoda Aleksander. „Tvoja volja se izpolni.“

Vojvoda odpusti nato podlega obrekovalca in mu zagotavlja svojo naklonjenost.

Komaj se Pavel odstrani, že pošlje Aleksander po poveljnika telesne straže.

Ta pride in dobi povelje, da naj takoj vjame in zapre Marka Torreja, zdravnika Perettija in plemiča Karola Ferronija.

Poveljnik odide in četrť ure nato že stoji pred Torrejevo hišo 12 mož. Stotnik zahteva, da ga spuste v hišo.

„Kje je tvoj gospod?“ vpraša častnik služabnika, ki mu odpre vrata.

„V svoji sobi,“ mu odgovori sluga.

„Pelji me k njemu!“

Sluga gre naprej, za njim pa koraka stotnik in dva moža.

Torre je že zaslišal žvenket orožja. Še predno pridejo vojaki do njegove sobe, se že pojavi Marko Torre na pragu.

„Kaj naj pomeni obleganje moje hiše?“ vpraša jezno častnika. „Tu ni nobenega tatu ali roparja!“

„Pač pa izdajice in zarotniki,“ mu odgovori stotnik in pokaže starčku pi-

san pergament. Torre ga prečita, vendar se zreali na njegovem licu popolen mir. Samo, ko vidi tudi imeni Peretti in Ferroni, opomni:

„To je budalost, dolžiti take ljudi izdajstva. Toda tudi jaz si nisem svest nikake krivde. Jaz se pokorim.“

„In Peretti? Kje je?“

„Tam, kjer mora biti zdravnik,“ mu odgovori Torre mirno.

Vojaki mu hočejo zvezati roke, toda razžaljeno jili zavrne:

„Bojazljiveci! Strahopetci! Ali se bojite starčka?“

Marko Torre zapusti svojo hišo in gre s stotnikom proti jetnišnici. Ko se pa pokaže mali sprevod na cesti, hitijo ljudje skupaj od vseh strani. Da hočejo nenadoma zapreti tako uglednega moža, strašno razburi ljudstvo, ki se hoče kar lotiti vojakov, toda Torre jih hitro pomiri.

„Mene so prijeli pomotoma,“ reče prijazno. „Takoj bom zopet prost.“

„Mi sami Vas oprostimo,“ vpije zbrana množica, „če Vas ne izpuste v 24. urah.“

Čez eno uro spravijo tudi Perettija in Ferronija v ječo. Razburjenje množica narašča huje, čeravno pripovedujejo nekateri, da so prišli na sled veliki zaroti proti vojvodovemu življenju, kar seveda ne verjame nihče, ker je bilo vsem znano, da sovražijo na dvoru Perettija in Torreja.

Stotnik telesne straže gre k vojvodi ter mu pove grožnje ljudstva.

„To tolpo morate imeti v strahu!“ zapove jezno Aleksander. „Takoj se morajo zbrati vsi vojaki!“

„Bojim se, da bo že prepoznal. Tekla bo kri.“

„Tem boljše. Ljudstvu jo je itak treba puščati. Preveč so polnokrvni, in zato samovoljni, neubogljivi in uporni. Zdaj veste za moje ukaze, stotnik!“

Na trgu pred vojvodovo palačo mrgli vse polno ljudi. Množica grozi Aleksandru in njegovi vladi, ki sloni le na hinavščini. Čuje se tudi žvenket orožja; meščani so se namreč oborožili ter se pripravili na krepek odpor.

Zdajci se zasliši glas:

„Izpustite vjetnike, sicer naskočimo jetnišnico!“

Na ta klic napadejo vojaki oboroženo ljudstvo z vso silo. S 16 čevljev dolgimi sulicami zbadajo med množico, da bi jo razgnali, toda ljudstvo stoji ko zid. Kamenje kar dežuje na vojake, tudi s puškami streljajo na nje, in cela množica jih pade smrtno ranjenih. Začne se boj na življenje in smrt. Vojakov je veliko manj, in zato se morajo umakniti v Loggijo. Med tem se vali krdelo meščanov proti jetnišnici, hoteč oprostiti jetnike.

Vojvoda Aleksander se zapre v smrtnem strahu v svojo palačo. Na njegova ušesa doni vpitje množice, ki se hoče polastiti palače.

Zdaj mu naznani sluga, da hoče govoriti ž njim takoj neki plemič.

„Kdo je?“

„Pavel Cattani.“

„Naj pride notri,“ zapove vojvoda. Pavel pride bledega obraza.

„Visokost,“ mu reče, „to je pomota grozna pomota! Peretti, Torre in Ferroni so nedolžni... Nalagali so me... Visokost!... Visokost!“

In pri teh besedah pade Pavel na tla in grozno zakriči.

„Pomoč! Pomoč!“ vpije ta ves glas. „Vojvoda... umiram... kuga, kuga!“

Nato obmolči, njegov obraz postane črn, njegovi udje otrpnejo — nesrečnež je mrtev.

Pavel je namreč srečal pred kako uro sprevod na kugi umrlega človeka, ko si je hotel ogledati škodo, katero je napravil požar Perettiju.

Ko vidi vojvoda ležati pred seboj mrtvega Cattanija, beži iz sobe in pokliče takoj stotnika.

Stotnik pride in vojvoda mu zapove:

„Recite jetničarju, naj izpusti na mestu jetnike, Marka Torreja in ona dva. Hitro! Hitro!“

Častnik odhiti in pove to novico tudi ljudstvu; kakor bučeč vihar grmi ta novica iz ust tisočev in vse kliče na zdravje jetnikom. Ves upor se nenadoma pomiri. Z veselim vriskanjem gredo nato po Perettija, Torreja

in Ferronija v ječo ter jili spremijo na dom. Florenca je pokazala zopernemu vojvodi, da si ne pusti oropati svoje prostosti in da ne trpi tlačjenja meščanov. Tistega pa, ki je povzročil vse zlo, je zadela božja roka prej, nego je pričakoval.

Nenadna smrt Cattanijeva je napravila nepopisen vtis na vojvodo, čeravno je bil zelo trdega srca. Več dni se mu ni smel nihče približati, nič več niso popivali, vse veselje je izginilo iz palače. Vojvodova okolica se je že bala zanj. Govoril je malo, smejal se le redko, pred svojimi očmi pa je še vedno videl ležati žrtev kuge, ki se je upala tako blizu njega. Tudi, ko se je pokazal svojcem, ni bil mnogo drugačen.

Aleksander je čutil v srcu potrebo, popraviti krivico, ki jo je prizadejal tremmožem, če že ne ravno iz pravicoljubnosti, pa vsaj zato, da bi se zopet prikupil ljudstvu. Zato pošlje drugega dne po Marka Torreja. Ko vstopi starček v prestolno dvorano, kjer so se zbrali vsi dvorniki, vstane Aleksander in mu gre nasproti.

„Dal sem Vas poklicati, Marko Torre,“ pravi vojvoda na glas, „da bi Vas prosil pred vsem dvorom odpuščanja za krivico, ki sem Vam jo prizadejal. Bil sem napačno poučen in slabi svetovalci so poguba za vladarja.“

Starček se spoštljivo prikloni in reče:

„Visokost, hvala Vam za čast, ki mi jo izkazujete pred vsem dvorom. Nikakor mi ni prišlo niti na misel, se zarotiti zoper Vas. Marko Torre se ne bode nikdar omadeževal s prokletstvom, ki zadene po pravici vsakega izdajico.“

Vojvoda Aleksander objame starčka in mu zagotavlja svojo naklonjenost in milost, dokler bo živ.

Med tem ko časti vojvoda Aleksander Torreja na ta način, se vrši v Perettijevi hiši drug dogodek.

Tu vstopi plemič Karol Ferroni, katerega je ljubil zdravnik kakor lastnega sina, odkar mu je rešil hčer gotove smrti. Pa tudi Karol se je oklenil blagega moža, in ga čislal kakor očeta.

Ko vstopi zdaj Karol v zdravnikov laboratorij, pravi ta ljubeznivo:

„Ravnokar sem mislil na te, moj sin,“ in mu gleda prijazno v oči. „Kako resno izgledaš! Smem li vedeti, kaj je temu vzrok?“ ga vpraša.

„Tako j izveste, oče,“ mu odgovori Karol. „Danes prihajam v zelo resni zadevi. Moja bodočnost je odvisna od tega. Mogoče že slutite, kaj Vam imam povedati?“

Peretti prime plemiča za roko.

„Karol, jaz vem, kaj te je privedlo k meni,“ pravi ginjen, „in zelo rad bi ti odgovoril povoljno. Toda na mojo veliko žalost mi to ni mogoče.“

„Prihajam zaradi Flore,“ začne Karol z žalostnim glasom; kajti njegova usoda je bila že izrečena, še predno je povedal, po kaj je prišel. „Slišal sem že, da Florino srce ni več prosto, pa ker tega še nisem slišal iz Vaših ust, nisem verjel, akoravno se je obnašala Flora proti meni vedno tako, da sem si moral priznati, da ne bom našel milosti v njenih očeh. Je pač že obljubila komu drugemu.“

„Karol, moj sin,“ povzame besedo zopet Peretti, „videl si predobro. Moram ti pripraviti to žalost, ki bi ti je tako rad prihranil — Flora je že darovala svoje srce, pa ne kakemu pozemeljskemu zaročencu, temveč svojemu Odrešeniku. Šla bo v samostan sv. Barbare.“

Karol vzdihne globoko in gleda z mokrimi očmi Perettija.

„Moja usoda je odločena,“ pravi ginjen. „Ni treba več besedi; oprostite mi, moj dragi oče, da sem Vas s tem nadlegoval in obljubite mi, da ne poveste o tem Flori nikdar ničesar. Naj ne ve, da sem gojil kedaj prazne nade.“

Peretti objema mladeniča in ga pritiska na srce.

„Bog te blagoslovi, moj ljubi sin, ti zaslužiš njegov blagoslov. Verjemi mi, če bi si bila izbrala Flora kakega moža, da bi bila gotovo tebe. Toda njo veže neka obljuba in to hoče izpolniti.“

„Oče, ne govoriva več o tem,“ pravi Karol, „proč je — za vedno, za vedno. A jaz nočem biti slabši ko Flora. Karol Vam je pokazal, da si upa zreuti tudi smrti v oči, upa si tudi se odpo vedati svetu in se ravnati po vzgledu vaše hčere. Spoznal sem ničnost sveta — zdaj pa hočem raztrgati tudi vezi, ki me vežejo nanj.“

V Perettijevih očeh se zrcali občudovanje, njegovo srce je tako polno, da ne more govoriti, ampak nemo mu stisne roko in solza se mu potoči po nagubanem obrazu.

Čez kake četrt ure pride vojvodov sel ter povabi zdravnika in Ferronija v palačo, ker bi ju vojvoda rad videl.

Peretti in Karol se spogledata presenečeno. Kaj naj to pomeni? Ali jima grozi zopet nova nevarnost? Vendar gršta po kratkem premišljevanju z vojvodovim poslancem.

Zelo se začudita, ko ju sprejme Aleksander tako prijazno.

„Tudi vaju moram prositi odpuščanja,“ začne vojvoda, „kakor sem to že storil blagemu Torreju. Odpustita mi, pregrešil sem se zoper vaju.“

Pri teh besedah poda vsakemu roko. Peretti, ves ginjen, ne more spregovoriti niti besede. Danes ga je nagovoril po dolgih letih vojvoda prvič. Tudi Karol Ferroni se mu zahvali samo molče in na kratko.

„Peretti,“ nadaljuje nato vojvoda, „slišal sem, da imate lepo, vrlo hčerko. Ni moje povelje — zato nimam pravice — pač pa moja srčna želja, da se vzameta ta Vaša hči in pa Ferroni, katerega zelo čislam. Mogoče ste gojili že sami isto željo?!

„Visokost,“ odgovori spoštljivo Peretti, „ravno, ko je prišel Vaš sel, sva se menila s tem mladeničem o tem predmetu. Bodočnost Karola in moje hčere je že odločena.“

„To me tem bolj veseli,“ zakliče vojvoda. „Ta zakonska zveza je popolnoma po mojih mislih.“

„Ne tako,“ visokost,“ razloži zdaj Karol mirno. „Bog je odločil drugače. Flora gre v samostan in jaz — jaz postanem navaden samostanski brat.“

„Ferroni!“ zakliče vojvoda Ale-

ksander, in bolest doni iz njegovega glasu. „Torej tudi ti me zapustiš!“

„Samo telesno,“ mu odgovori Karol ginjen, „v duhu bom velikokrat pri svojem vladarju in se ga spomnil vsak dan v molitvi.“

„Stori to, Karol! Stori to!“ pravi s tresočim glasom vojvoda. „Sre-

čen človek, močnejši in boljši si kot jaz!“ To je bilo slovo med vojvodo in njegovim nekdanjim ljubljencem. Drug drugega nista videla več na tem svetu.

Čez nekaj tednov je šla Flora v samostan, in kmalu nato je postal tudi Karol Ferroni menih — oblekel je kuto sv. Frančiška.

Razgled po svetu.

Vstaja v Albaniji je nekaj časa potihnila, a zadnji čas je prišel glas, da so doživeli Turki hud poraz. — V Maroku v Severni Afriki si hočejo utrditi Francozi svojo oblast, in nevarnost je, da nastane iz tega požar, ki bo segel tudi v Evropo, zakaj početje Francozov gledajo s pikrim očesom Španci in Nemci. — Ob letošnji Veliki noči so se zgodile zopet mnoge nesreče pri streljanju, zlasti je strahovit požar poškodoval 12 posestnikov v Stari-Novi vasi na Murskem polju. — V Ljubljani so imeli na belo nedeljo občinske volitve, na katere je vse napeto čakalo. Doslej so liberalci gospodarili neomejeno v mestu. Sedaj je pa dobila Ljubljana nov volilni red in izvoljenih je bilo sedaj le 23 liberalcev, 14 pristašev Vsesloven-

ske ljudske stranke, 7 Nemcev (oziroma nemčurjev) in 1 socialni demokrat. — Na Štajerskem se volilno gibanje že krepko razvija. Slov. kmečka zveza je že postavila svoje kandidate: v volilni okraj Ljutomer, St. Lenart, Maribor levi dravski breg, Ivan Roškar, župan v Malni; Ptuj-Ormož, Mihael Brenčič, kmet v Spuhlji; Maribor, desni breg, Slov. Bistrica, Konjice, Fr. Pišek, župan v Orehovi vasi; Smarje-Rogatec-Kozje, dr. Fr. Jankovič, zdravnik v Kozjem; Brežice-Sevnica-Laško, dr. Ivan Benkovič, odvetnik v Celju; Celje-Vransko dr. Anton Korošec, urednik v Mariboru; Šoštanj-Gornji Grad-Slov. Gradec-Marenberg, dr. K. Verstovšek, profesor v Mariboru.

Orli.

Članek v 7. številu. „Našega Doma“ o Orlih na Koroškem je tudi mene spodbudil, da kot Korošec in član I. Orla na Koroškem navedem nekaj misli glede orlovske organizacije na Koroškem. Mladeniška telovadna organizacija je pri nas prepotrebna in smo na tem polju na Koroškem že mnogo zamudili. Drugod po Slovenskem imajo že skoro vsa izobraževalna društva svoje telovadne odseke Orla, a pri nas obstoji le eden, kakor mi je znano. In vendar je ta organizacija tako nujno potrebna, ako pomislimo, s kakšno vneto in silo so se vrgli naši nasprotniki, socialni demokratje in svobodomislci na našo mladino, da jo pridolje za svoje cilje. Na eni strani socialna demokracija, ki nosi na sebi znak revolucije, na drugi strani pa hočejo svobodomislci osvojiti našo slovensko do-

movino na Koroškem. Teh nasprotnikov ne smemo prezirati, ampak proti njim se boriti z vso silo. In ravno telovadna organizacija Orlov bo najbolj uspešno sredstvo zoper te nasprotnike, ker imamo namen, našo mladino pravno in telesno dvigniti do višje stopinje.

Naši nasprotniki skušajo naše mladeniče pravno pokvariti, ker vedo, da bodo potem najhujši nasprotniki našega, tako nadebudnega gibanja. Če je mladenič pravno zdrav, potem se tudi z vsem svojim mladeniškim navdušenjem pridruži mladenišškemu gibanju. Če pa je mladenič v tem oziru slab, potem je gotovo naš nasprotnik, ali prezira naše gibanje. Meni se zdi pravno pokvarjen mladenič kakor črviv sad na deblu našega naroda. Po trt in brez višjih ciljev hodi okrog, iz-

gubil je veselje do življenja in narodnega dela, izgubil smisel za vsak višji cilj.

In ravno Orel je tista šola, ki vzgaja značaje, ki jih pri nas na Koroškem tako zelo potrebujemo.

Orel bo dvignil koroško mladino iz njenega spanja in popravil to, kar zamudijo naše mučilnice, naše šole, ki mladeniča umsko ubijajo, da že, ko izstopi iz šole, izgubi vse veselje in hrepenenje po višji izobrazbi.

Le nekaj bi nasvetoval glede te organizacije, namreč, nikar naj se preveč strogo ne dela, ampak mirno in vstrajno. S potrpežljivostjo naj se navaja mladino k boljšemu življenju, k boljšim idealom, ker štajerske ali kranjske in koroške razmere se precej razlikujejo. Mirnega in sentimentalnega koroškega mladeniča veliko prej pridobiš, če ga boš mirno in potrpežljivo ter polagoma privajal disciplini, kakor pa s strogostjo. In tudi nasprotniki bi znali to strogost izrabiti, češ, pojdi in pristopi k nam, pri nas je svoboda itd. S tem bi neizkušenega mladeniča zvalili k sebi in ga začeli vlačiti po gostilnah, saj je znano, da so ravno gostilne glavno agitacijsko sredstvo naših nasprotnikov. Nasprotniki iz vabijo fanta v gostilno da ga tam vpijanijo, da tako izgubi vso sramežljivost ter ga s tem po malem odtujijo narodu, posebno pa veri.

Druga velika rak-rana naše mladine na Koroškem pa je ponočevanje, in iz ponočevanja pa pride navadno nečistovanje. To troje zlo: Gostilne-alkohol, ponočevanje in nečistovanje bo ogromna njiva vsakega orlovskega odseka na Koroškem, njiva, ki jo more pričeti orati in čistiti le krepka mladeniška organizacija. In ravno Orel se mi zdi za to najbolj pripraven, ker ima v svojih načelih neizprosno boj proti tem trem napakam.

Zato bo dolžnost vsakega orlovskega odseka, da pokaže pri vsakem predavanju in razloži škodljivost pijančevanja in popivanja po gostilnah, koliko umorov in pobojev pride od ponočevanja, kolikim boleznim je vzrok nečistovanje.

Iz tega razvidite, kakšno ogromno delo bi vršil Orel na Koroškem. In mirno lahko rečemo, da je Orel ravno na Koroškem najbolj potreben. Prvič zato, da dvigne našo, še tako nizko — a ne samo po svoji krivdi — stoječo mladino. Drugič pa tudi v narodnem oziru. Orel nam bo vzgojil jeklene značaje, prihodnje voditelje, ki bodo znali vselej in povsod krepko zastopati koristi našega naroda na Koroškem.

Zato pa, koroški mladeniči, upam, da bo prihodnjo pomlad že obstojalo vsaj eno koroško okrožje Orlov. To vroče želi in kliče — orlovski Nazdar Cvetko Podsinjski.

Dekliški vrtec.

Dekleta pogum!

Ne, ker je težko, si ne upamo;
ampak ker si ne upamo, je težko.

Te-le pomenljive vrstice čitala sem v Mohorjevi knjigi, in s temi kratkimi besedami želim odgovoriti sestrici Pepci v imenu tistih deklet, ki imajo za enkrat lše premalo poguma, da bi se same odzvale.

Predrage! A tega nisem navedla samo v naš razgovor, ampak je tudi prijazno vabilo za vas. Poslužite se ga, da spoznate resničnost teh besed.

Ni tako težko, se za kako dobro stvar potegovati, isto braniti in če je treba, tudi zaničevan biti zaradi tega. Ne, vse to ni nobena težkoča, ako človeku ne manjka poguma.

Zatorej na delo! V vsakem oziru je treba trdne volje in poguma, da ne nazadujemo. Pa četudi nas sovražnik zasleduje, da bi nam iztrgal najdražjo svetinjo svete vere in naš oropal nedolžnosti, ne bojmo se, v imenu preblazene Device moremo premagati vse zapreke in težave. Le poguma naj nam ne zmanjka!

Nastopila je vesela pomlad. Dekleta! Sedaj-le, ko si bode te dale toliko opraviti po vrtovih, spomnite se včasih tudi dekliškega vrtca. Gotovo bode prijazno vsprejel nove delavke. Vse se tako lepo probuja, zakaj bi pač me spale? Ali ste čitale? Kako bode gdč. Pepca od zdaj naprej skrbno čitala „Naš Dom“, da bode izvedela, ali tudi izpolnjujemo, kar nam je povedala. Pa še nekaj o peresu pravi, a to ni nič kaj čudnega, saj marsikatera deklica rada suče pero, zakaj bi ga pa ne rajši sebi v zadovoljnost in srečo, slovenskemu narodu pa v čast.

Enega veseli to; drugega pa drugo, bode morebiti katera izmed vas mislila, prebravši moje vrstice. Kar je res, je res, a ljuba deklica, če te tudi ne veseli knjiga in pero, pomisli pa ob pogledu na probujajočo se naravo, da tudi ti ne smeš zaspali za dobre puke in svojo lastno srečo.

Ali ni vsa narava velika knjiga božja? Le dobro premisli in se zamisli v njeno vsebino, gotovo ti bode tudi ta veliko koristila.

Pa ne samo svet, ampak tudi vse naše življenje je knjiga, in list, ki najp pisemo, je vsak dan, ko ura nam bila bode ločenja, zadnja popisana takrat bo stran. Zatorej pa pišimo v knjigo življenja tako, da se v nji blagih del sveti zlato.

Predrage, kaj ne, da se bomo držale tega navodila, in tako upam enako z gdč. Pepco najti prihodnjič novo delavko v vrtcovih gredicah.

Pogum! Z Bogom in na svidenje!
Zvonimira Pohorjanska.

Dobra gospodinja. Danes nekaj o bržolah (Rostbraten). To je zelo navadna, občno znana mesna jed, ki je zelo okusna, če je pravilno pripravljena. Tudi bržole se pripravljajo na različne načine. Najpriprostejše so bržole po angleški. Stolčene in osoljene bržole naj po mogočnosti obleže vsaj nekaj ur, potem jih pa po hitrem sprazni z lukom v vroči masti na obeh straneh; k zadnjemu odlj en del masti, Dobro so bržole tudi v omaki; v tem slučaju jih je prej poštopati nekaj z moko; po odstranitvi preobilice

masti se doliva z juho in pridene nazadnje kisló vrhnje, ki naj se zmeša preje s papriko. Okusne so tudi bržole s sardelami; ravna se kakor pri bržolah v omaki, samo da se na še surovih bržolah stolče nekaj snažnih, razrezanih sardel. — Parjene ali dinstane bržole delati je slično kakor guljaš. V ponvo z mrzlo mastjo, lukom, malo razrezanim krompirjem, poprom ali papriko, peteržiljem, česnjekom, dimuzom, majoranom in koščekom mrkevce, deni dobro stolčene, soljene in obležane bržole, ter jih pari pri malem ognju počasi, vedno pokrite, dolivajoč juho, ali v sili tudi vodo, morda tričetrt ure, da se lepo omehča. Omako je treba precediti, predno pride na krožnik. — Za parjene bržole priporočam kakor pri guljašu, uporabo papinskega lonca, o katerem sem na drugem mestu že govorila. — Stara kuharica.

Kmečko dekle in pero. Zadnjo številko „Našega Doma“ sem prebirala. Bilo je velikonočno nedeljo popoldan. V oči mi pađe spis pod naslovom „Čas prihaja“. Prebiram, pridem do vprašanja: Zakaj se dekleta vendar tako boje te male stvarce, namreč peresa. Naj pa bo, si mislim, poskusiti hočem, ako se posreči spis tudi priprostemu kmečkemu dekletu, ki opravlja celi teden razna poljska opravila. Roka seveda ni vajena, tako lahkotno obračati pero, pa saj danes je nedelja, 3 do 4 proste urice popoldanskega časa že lahko kaj napišem. Izobrazbe seveda nima velike kmečko dekle razun ono, ki jo dobi v branju dobrih in poučnih knjig, pri sestankih in shodih Dekliške zveze; no, pa je že zadostna, saj nismo namenjene v gosposke salone, ampak nam so odločeni zeleni travniki, cvetoča polja, širni vinogradi, tu je naša palača priprosta kmečka hiša. Večina našega življenja poteka nam v krasni naravi, kjer nam je dano, občudovati vedno stvarstvo božje. Nikomur nima zavidati kmečko dekle, ako bi pa ne bila sama v tej vrsti bi se mi zbudila prav gotovo zavest. Ljubimo kmečko domovje, kmečko poljsko in hišno delo. Hvalježne bodimo ljubemu

Bogu, da smo hčere kmečkih staršev. Iz misli prihajajo misli. Tudi pri meni tako. Zakaj bi se zopet ne vrnila pripravna, lepa narodna noša med slovenska dekleta. Res je nekam čudno, skoraj smešno, videti kmečko dekle, pa oblečeno po najnovejši modi. To vendar ni za nas. Napravimo si raje narodno nošo. Seveda tu ni gledati samo na lepo zunanost, ako pa obleka ne sme videti ne solnea, ne vode, ne trnja. Močno trpežno krilo in životek, saj ni, da mora biti ravno rudeče krilo in črn žametni životek, naj že bo za v nedeljo, ali jaz omenjam narodno nošo kot vsakdanjo, zlasti poletno delavno obleko. Bela jopica naj bo pa tudi močna in predpasnik trpežen; vsak dan ni imeti čisto belega, ker se precej omaže, naj bo oni za v nedeljo. Dekleta mila, bi li ne bilo to lepo, a tudi varčno, ker bi imele tako obleko za delj časa, kot pa razne moderne batiste in zefirje. Sama slišim večkrat ljudi praviti, da se kmečka dekleta dandanes pregosposko oblačijo. Je pa tudi res to. Nam priprostim dekletom je primerna priprosta obleka, najbolj narodna noša. Z vednim in preobilnim izdajanjem noveev za netrpežno obleko trpi dandanes mnogo kmečko domovje, koliko se ravno za obleko po nepotrebnem izda, kar bi se lahko prihranilo in uporabilo za utrditvev kmetije. Koliko bolj bi nam hasnili denarni prihranki v poznejših letih. Zdi se, da dandanašnji hoče moda zavladati nad človekom, a nad nami, mila slovenska dekleta, naj ne dobi vlade, me jo moramo premagati s tem, da si napravimo narodno nošo. Ako se to zgodi, smo nekaj velikega ukrenile.

Potekle so urice prostega časa velikonočne nedelje. Skončati mi je in opraviti večerno delo pri hiši ter pri živini. Želim vsem miljenim dekletom širom slovenske domovine, da se poprimejo z menoj peresa. Vem, da je marsikatera zmožnejša od mene. Naj

sestavi kako nedeljo popoldne govoreček, pa ga, kakor rečeno, v „Našem Domu“, pove zbranim dekletom pri sestanku Dekliške zveze. Kjer je pa še nimate, si jo ustanovite. Sedaj, ko smo mlade, je čas delovanja, a naše delovanje naj bo resno, odločno, požrtvovalno. Kar vedno nadalje se mi odpirajo misli sedaj, ko sem enkrat začela. Toda se že mrači, skoraj bo zazonilo „Zdravo Marijo“ podolini. Bom pa še drugič prijela za pero. Cenjeni dopisnici v „Našem Domu“ pa najlep-odstrani luk in polij malo z juho. Ša zahvala za vsposodbudo. Pozdravljam vas mile mi dekleta slovenskih dekliških zvez. Da bi se vse strinjale z mojimi mislimi glede narodne noše in peresa — želi kmečko dekle vipavske doline.

Kaj muzika in ples koristita?

Prineseta nam smrt in večno pogubo. Bila je deklica, doma iz naše fare, nazadnje je služila nekaj časa v Gradcu. Bila je vpisana v bratovščino sv. rožnega venca, pa ne dolgo, da se je izbrisati, živela je bolj posvetno; dobila je štiri nezakonske otroke, dva sta umrla in dva živita; za Marijino družbo ji ni bilo mar, za muziko in ples pač. In ravno muzika in ples sta ji pripravila prerani grob. Lanskega leta 1910., na god sv. Stefana, je bila na muziki in plesu, nakopala si je grehe, nakopala prehlajenje in pljučno vnetje, in izkopala si je grob, iz katerega ne more več. Letos, ravno na novega leta dan se je preselila v večnost brez svetih zakramentov za umirajoče. Delala je skoraj do zadnjega trenutka za posvetno reč in čast, a za dušo si ni poskrbela. Okoli polnoči ji je postalo slabo, pošljejo hitro po zdravnika, pa je bilo že prepozno. Na telesnega zdravnika so se še zmislili, na dušnega so pa pozabili. Kaj sta ji koristila muzika in ples? To si vzemite, dekleta, za vzgled, katere tako mika muzika in ples. — Mladenka pri Sv. Juriju ob Pesnici.

Društveni glasnik.

Šmarje pri Jelšah. Naša dekliška in mladeniška zveza se sicer v javnosti ne zgl-

sita veliko, a kakor pridna čebelica, pridno in na tihem delata. Kmalu bo tri leta, kar se je

d. z. ustanovila, članic je blizu 200, mnogo lepega in koristnega smo se v teku tega časa naučile. D. z. je imela že štiri igre, ml. z. pa dve, dvakrat je bil srečolov, priigrani denar smo pa obrnili za časopise in društvene knjige. Knjige se delijo vsako nedeljo, imamo pa tudi v čitalnici vprašalno škrinjico: katera česar ne razume, napiše na listek in da v škrinjico, potem nam č. g. Sinko vse na tanko razložijo. Oni so ob enem tudi predsednik izobraževalnega društva in voditelj dekliske in mladenske zveze. Shodov ni bilo veliko, ker so č. g. voditelj preobloženi z delom. Pač pa so nas mladenke, družbenice od sv. Petra na nas mladence selu lansko leto zelo razveselile s svojim obiskom. Govorila so nam prav navdušeno. Prva je govorila Ana Verk, spodbujala nas je k pravi pobožnosti, podučila o delavnosti in opominjala, da moramo nedolžne in poštene biti, govorila nam je tudi o izobrazbi, katera nam je zelo potrebna. Ana Vehovar je govorila o branju, kakšen dobiček imamo, ako pazljivo in s premislekom beremo. Vsak mesec prvo nedeljo ima nauk Marijina družba in ravno tako tudi fantje. Naj bo zadosti za sedaj. Sedaj bodemo pa začeli sejati in pridno obdelovati, v jesen ti bodemo pa že, dragi Naš Dom naznanili, če bo dobra žetev v Šmarski fari.

Iz Vranskega. Od nas, priljubljeni nam list, še nisi sprejel nobenega dopisa. Zato, gospod urednik, ne čudite se, če je prvokrat malo raskavo in neokretno. Saj se malemu solarčku tudi lažje spregledajo pomanjkljivosti kot pa izurjenemu. Blagovolite torej sprejeti prav pristrčne pozdrave od priprostega mladenciča in pa nekaj vrstic od naše Vranske. Priznati moramo, da smo res malo dremali, pa hvala Bogu, še o pravem času so nas vzbudili naš častiti g. kaplan Janko Širec. Na občnem zboru dne 9. februarja t. l. so se namreč dooločila mesečna predavanja v društveni sobi. Sicer imamo tukaj na Vranskem za fante in dekleta že 9 let ustanovljeni zvezi, a o črštvenem gibanju se je do sedaj pri nas le malo vedelo. Mladina ima veselje, kajti zbiramo se v obilnem številu k podučnim predavanjem. Prvo se je vršilo 9. februarja, ko se nam je razlagal namen sovražnikov slovenskega ljudstva. Imenovali so nam naše sovražnike po njih častnih naslovih, namreč liberalce, radikalce svobodomiselnice in socialnedemokrate. Videli smo jih razkrinkane kot naše najhuše sovražnike, in smo se tako navdušili za odločilen boj zoper nje.

Drugo se je vršilo 5. marca t. l. Bilo je predavanje o žalostnem stanju našega kmečkega stanu v minulem času. V resnici žalostno je bilo stanje našega kmeta, ker kar si je pridela s krvavimi žulji, je moral dati nenasitljivemu grajščaku. Tretje predavanje se je vršilo 26. marca, ko smo slišali o pripukljivosti, vljudne in olikane mladine, in nasprotno, da neotesani kaže s svojim neolikanim vedenjem ob enem tudi svoje sprideno srce. Nastopila je prvič naša mladina. Micika Štifter je deklamirala Obmejno budnico. Mladenič Jožef Karo je pa govoril o žalostnih nasledkih ne-

premišljenega izseljevanja v tujino, in bodril, naj tudi v tujini zvesti ostanemo sveti veri in svojemu narodu. Predragi somišljeniki! Liberalci nas vabijo v svojo pokvarjeno družbo, toda ne vdajmo se, marveč oklenimo se trdno našega izobraževalnega društva.

Mladina slovenska! Kako krasno polje apostolskega dela se nam odpira v bodočnosti! Kdo bi se temu odtegnil? Koristimo, kolikor moremo na ta način svojim bratom in celemu narodu. Prijatelji, na delo tedaj, ker resnobni so dnevi! A delo in trud nam nebo blagoslovi!

Vranski mladenci.

Slivnica pri Celju. Dolgo že ni nič naša »Dekliška Zveza« poročala o svojem delovanju in razvoju. Z naravo vred smo se zbudile tudi me k novemu delu v naši organizaciji. V nedeljo, dne 2. aprila se je vršil mesečni sestanek »D. Z.« Na programu sta bili 2 deklamaciji in 2 govora. R. Cimerman je deklamovala lepo pesem »Pomladni dekliski pozdrav«. Potem je govorila Joz. Cingel, ki nas je presenetila s svojim lepim govorom. Pokazala je, da tudi navadno kmetsko dekle nekaj premore, s prav izbranimi besedami je navduševala tovarišice k skupnemu delu v organizaciji. Za njo je deklamovala Jagodič Elizabeta znano pesem »Vesela pevka«. Ravno tako navdušeno in prepričevalno, kakor predgovornica, je govorila Roza Cimerman. V lepih besedah nam je naslikala vse dolžnosti slov. katoliške mladenke, ki se ne sme ustrašiti nobene zapreke, ampak mora neustrašeno iti za svojo belo zastavo — do zmage. Na zadnje so nam še naš voditelj č. g. Alojzij Leben orisali, kakšen namen ima »D. Z.«, njene dolžnosti, potem pa, na kakšen način more ona izvrševati svojo vzvišeno nalogo.

Tovarišice! Ohranite si v spominu vse prelepe besede, ki ste jih slišale ta dan. Sedaj so resni časi! Treba je, da poseže tudi sicer šibko dekle v ta neizprosni boj. Da se pa bomo lahko ponašale z uspehi, zato se moramo pa pridno izobraževati. Torej na delo za domovino!

Sv. Tomaž pri Ormožu. Občni zbor naše ml. zveze, ki se je vršil v nedeljo, dne 23. aprila, se je obnesel zelo dobro. Kot slavnostni govornik je nastopil g. Meško iz Polenšaka, ki nam je v poljudnih besedah razložil pomen ml. zveze in je vžigal v naših srcih ljubezen do domovine. Za govorom g. Meška je podal tajnik zveze svoje poročilo, iz katerega še razvidi, da je naša ml. zveza uspešno delovala, šteje 115 udov, imela je 11 sej, 19 podučnih predavanj, v katerih so se razpravljale najrazličnejše snovi, udeleževala se je tudi raznih shodov, na katerih so nastopali tudi njeni člani kot govorniki. Iz blagajnikovega poročila se razvidi, da je naša zveza tudi gmotno močna, dohodkov je imela 191 K 38 v, stroškov 106 K 72 v, torej ostane čistega dobička 84 K 66 v, gotovo lep denar za tako mlado društvo. Knjig se je prebralo 1185, gotovo lepo število in tudi častno za ude.

Slov. kat. izobraž. društvo „Kres“ v Gradcu. Že je tri mesece, odkar sem se zadnjič oglasil v »Našem Domu«. Toda namenil

sem se zadržno, poročati vam bolj poredko, zato da se bo več nabralo in da se vam bo splačalo naše novice do kraja prebrati. — Kakor že veste, so se začela zadnji čas naša dekleta prav živahno gibati. Preosnovala so dekliško zvezo, pomnožile število odbornic od 5 na 7, vzdignile silno agitacijo za »Bogoljub« in druge katoliške časnike, za apostolstvo sv. Cirila in Metoda i. t. d., kdo bo pa vse naštel! Meseca februarja so priredile tudi dekliški shod, na katerem so same govorile, in priznati moram, da prav dobro in pogumno. Natančneje bodo že one same poročale o priliki, saj se rade pohvalijo. Posebno, odkar ste jih g. urednik tako pohvalil in pa tovarišice iz Št. Jurja, so se na vso moč prevzele. — Po teh besedah pa ne sme nihče misliti, da so naši fantje kaj zaostali. Ohraniti hočejo na vsak način svoje prvenstvo v društvu. Kar veselje jih je pogledati, taka armada jih je. Ob sobotah zvečer se vdeležujejo socialnega tečaja, kjer so jim po novem letu predavali »Zarjani« (iur. Kovač, iur. Logar in iur. Ogrizek) o zgodovini naših organizacij, o razvoju posameznih stanov, o združništvu i dr., ob torkih prihajajo k praktično računskemu tečaju, katerega vodi iur. A. Ogrizek, ob četrtek pa se pod vodstvom Štefana Ermana prav po orlovsko urijo v prostih in redovnih vajah. Druge telovadbe žalibog ne morejo gojiti, ker nimamo telovadnice. Skupna predavanja ob nedeljah se redno vrše. Predavatelj vč. g. Dr. Zdešar, vč. g. M. Ljubša in iur. Al. Remec so znali vedno izbrati snov, ki je splošno zanimala. Poleg tega nas je obiskal 12. marca g. dr. poslanec J. Gostinčar in radoznalim »Kresjanom« in »Kresjankam« razložil aktualne novice iz državnega zborna. Pozabiti ne smem predavanja fanta Iv. Gajšeka, ki nam je podal svoje vtiske iz 1. delavskega tečaja »Jugoslov. Stokovne Zveze« v Ljubljani. Videli smo, da ga društvo ni zastoj poslalo v slovensko metropolo. Obljubil nam je še več predavanj. Sicer so se pa cel predpust in precej posta vršile priprave za veselico. Največ dela smo imeli z napravo odra, katerega nam je s pomočjo »Slovenske Straže« oskrbela »Slov. dijaška zveza«. Saj tudi ni šala, napraviti premakljiv oder kar največ praktično in pa — ne predrago. Hvala Bogu, posrečilo se nam je in mislim, da nima zlepa kako naše društvo tako prostornega in elegantnega odra, kakor ga imamo mi v Gradcu. Seveda stane nas že dosedaj blizu 1000 K. Slikarije je jako okusno izvršil g. Šteferl, drugo pa so si v načrtu »skunšvali« nekateri »Zarjani« in »Kresjani«. (Oder je širok 8 m, globok pa 5½ m. Ima 4 spremene, v krajšem jih damo napraviti še par.)

Med neprestanimi skušnjami in drugimi pripravami je prišel praznik Marijin, 25. dan marca, na katerem naj bi se »Kres« prvič v polnem obsegu pokazal širšemu slovenskemu občinstvu v Gradcu. Lepa dvorana »Pri zeleni trati« je bila zasedena do zadnjega kotička. Vse je z nestrpnostjo pričakovalo začetka. Ko

se je razgrnil zastor in smo zagledali krasni, električno razsvetljeni oder, so se čuli po dvorani glasni vskliki presenečenja. Kaj takega najbrž nihče ni pričakoval od »Kresa«. In na odru prvič naši tamburaši! Bili so res samo štirje, toda to nas ni nič motilo, ker vemo, da jih bo že prihodnjič več. Pač pa smo občudovali njihovo izurjenost. Učili so se šele dober mesec in vendar, kaka hladna mirnost v nastopu, kako čuvstveno igranje! Nismo slišali tistih večno ponavljanih melodij, ki jih navadno slišimo pri začetnih zborih, zato smo bili tamburaških točk tem bolj veseli. Že izpočetka so se tamburaši priljubili občinstvu, ko pa so potihnili zadnji zvoki »Savskih valov«, ni hotelo biti konca burnega odobravanja. Da se je ta prvi nastop tako častno izvršil, je brez dvoma vzrok nadarjenost ter vstrajnost posameznih igralcev in pa — česar ne smemo pozabiti poudariti — mojstersko vodstvo kapelnika, mladega društvenega člana Alfreda Amana. Fin posluh, vsestranska muzikalna izobraženost in energično vodstvo pri vajah, to so vrline, ki mu morajo pripomoči do uspeha pri zboru. Pevski program — moški in mešani zbori — je bil jako lep. Najbolj je morda ugajala Aljaževa »Ne zveni mi« in Vodopivčeva »Bratom Orlom«. Pa tudi druge pevske točke je občinstvo vsled njihove melodijoznosti in različnosti z veseljem sprejelo. O govoru vč. g. dr. Hohnjeca ni vredno zgubljati besede, saj pozna g. doktorja ves Slov. Štajer kot elegantnega govornika. Zadnja točka obširnega vspeoda je bila dr. Kreka znana tridejanka »Tri sestre«. To je ena izmed tistih redkih iger, ki je čudovito hitro našla pot med ljudstvo, zato ker je res iz ljudstva vzeta. To se je videlo tudi pri nas. Igralcem — dasi po večini začetnikom — se ni bilo treba nič siliti, vse se je igralo nekako naravno. Samo včasih je govorenje tega ali onega spomnilo na vznesenost, ki smo jo vajeni pri deklamacijah, parkrat so bile tudi roke preživahne. Toda splošno moramo reči: Dobro so igrali. Da, nekatere uloge so bile pogojene tu pa tam naravnost umetniško. Občinstvu je bila igra silno všeč in odhajalo je s smehom na ustnah in z zadovoljstvom v srcu. Dobra polovica jih je pa še ostala v dvorani, kjer se je med petjem in tamburanjem razvila živahna prosta zabava. Med udeleženci smo zapazili najrazličnejše stanove, duhovnike, akademike, obrtnike, delavce i. t. d.: nekaj je bilo tudi takih, ki doslej še niso bili na nobeni slovenski prireditvi in so le s težavo še govorili slovenski jezik. Obetal so pa vsi veseli, da prihodnjič zopet pridejo, ker jim je poštena zabava tako ugajala. »Kresu« moremo le častitati. Pridobil si je nov krog prijateljev, ne malo pa tudi članov, ki jih veseli vstrajno delo »Kresa« na temelju katoliških načel. Najboljše znamenje je, da se mora »Kres« vsled pomanjkanja prostorov s 1. majem preseliti v prostornejše stanovanje v novokupljeni hiši društva sv. Marte (Prokopigasse 12./1. nadstr.), kjer se začne zanj nova doba napredka. Toda o tem več prihodnjič.

Ustanovljena l. 1885.

Telefon 113.

Trgovina tiskarne sv. Cirila

Maribor, Koroška cesta 5

je otvorila na novo prodajo papirja, pisalnih,
risalnih in šolskih potrebščin ter priporoča:

kancelijski, konceptni,
pismeni, dokumentni,
ministrski, ovitni in
:: barvani papir. ::
Trgovske knjige v
vseh velikostih črtane
z eno ali dvema ko-
lonama, v papir, plat-
no, gradl ali pol vs-
|| nje vezane. ||

Štambilje pečatnike
vignete, (Siegelmar-
ken) za urade in
privatne izvršuje se
v najkrajšem času.
Trgovci in prepro-
dajalci imajo en gros-
cene. Priznано do-
bro blago. Solidna
in točna postrežba.

Uredniški pogovor.

Enega srca in ene misli.

Urednik ima z dopisniki in dopisnicami »N. D.« marsikatero veselje, ne vem, če so oni ž z njim tako zadovoljni, ker marsikdo mora dolgo čakati, da njegov spis pride na vrsto, marsikaj pa se izgubi v strašnem breznu uredniškega koša. Brez zamere; verjamite, uredniku bi bilo najljubše, če bi bilo vse tako dobro, da bi se kar z zlatimi črkami dalo tiskati. Splošno pa je urednik prav zadovoljen z dopisniki obojega spola. Za ženske dopisnike namreč nimamo pravega izraza, zakaj beseda »dopisnica« pomeni to, kar Nemeč imenuje »Correspondenzkarte«, zato pa rajši rečemo: ženski dopisniki. Zenske pa, ki so jako iznajdljive, bodo si morda našle drugo boljše ime, katero bomo potem priporočili našim jezikoslovcem.

Kar urednika pri sprejemanju dopisov posebno veseli, je to: kaže se med našo mladino živa zavest, da smo Slovenci eden narod. Dopisi prihajajo od bistrre Mure in sinje Adrije, iz bučnega lahonskega Trsta, iz solnčne Vipave in zelenega štajerskega Pohorja, iz gorenjskih planin in iz Dravskega polja, iz tužnega Korotana in ponosne Savinjske doline, iz nemškega Gradca in iz bele Ljubljane. Ali ni to veselo, da se mladi ljudje tako različnih krajev zблиžujejo, se čutijo kot brate in sestre? Tako se polagoma podira pregraja, ki nas loči v Štajerce, Korošce, Kranjce, Primorce. Naj si so naše razmere različne, veže nas vendar vse v eno vez sveta katoliška vera in zavest, da smo vsi Slovenci. To edinstvo naj goji še naprej naša organizacija in pa naše mladinsko glasilo »Naš Dom«. Kako grdo smo bili prej razcepljeni! Kranjcu je bil Štajerec tujec, Štajercu Korošec, o primorskih bratih nismo Štajerci nič vedeli, Primorci pa o nas ne. Sedaj se že precej bolj poznamo. Važno sredstvo, da se med seboj spoznamo in da spoznamo tudi našo širno domovino, so shodi in romanja. Poprej so se fantje sosednih vasi gledali kakor pes in maček, sedaj si na shodih podajajo bratovske roke. Zlasti tem, ki imajo bolj vodilno vlogo pri društvih, priporočamo to-le: če ste količkaj premožni, prihranite si toliko denarja, da boste lahko šli na kak daljni shod ali na božjo pot ter spoznali odnotne ljudi in kraje, pa potem doma o tem poročali. Kako zanimivo je bilo lani potovanje na Trsat, kjer so si romarji med potom ogledali tudi postonjsko jamo! Tudi na Koroško in na Sv. goro pri Gorici bi naj šli enkrat Štajerci. Kranjce, Primorce in Korošce pa vabimo, da pridejo gledat naše zelene Štajerske, naših vinorodnih goric in krasnega polja.

Sedaj, ko se bodo začeli shodi, opozarjamo na to. Mesto da denar zapraviš v kaki smrdljivi krčmi, je boljše, če greš malo gledat med svoje brate. To pa seveda vedno z dovoljenjem starišev, in le bolj resna mladina naj gre daljne shode, ker bi bilo vsega obsojanja vredno, če bi se to zlorabilo. Oglašajte se pa tudi pridno v »N. D.« iz vseh mogočih krajev, zakaj od nekod še ni bilo do zdaj prav nič slišati, kakor da bi tam fantje in dekleta okameneli.

Če bomo tako vsi Slovenci enega srca in ene misli, nas sovražne sile ne bodo lahko strle, mi mladi nadelujmo pot k edinstvu in slogi vseh poštenih Slovencev.